

जून ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत राज्यातील
विविध जिल्हयांमध्ये अतिवृष्टी व पुरामुळे बाधित
झालेल्या नागरिकांना मदत देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सीएलएस-२०२०/प्र.क्र. २१९/म-३
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०९ नोव्हेंबर, २०२०

- संदर्भ :** १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३,
दिनांक १३.५.२०१५
२) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१७/प्र.क्र.२६७/म-३
दिनांक २५.०१.२०१८
३) विभागीय आयुक्त, नाशिक यांचे पत्र क्रमांक.मशा.कार्या.२/ज-३/टंचाई/२७१०२/२०२०,
दि.२७.१०.२०२०
४) विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे पत्र क्रमांक.मशा-७(५)/नैआव्य/कावि-७१५/२०२०,
दि.२८.१०.२०२०
५) विभागीय आयुक्त, कोकण यांचे पत्र क्रमांक.मशा/नैआ/कार्या-६/कावि-शेपिनु/२०२०,
दि.२७.१०.२०२० व दिनांक ४.११.२०२०
६) विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे पत्र क्रमांक.मह-३/नैआ/कावि/११७३/२०२०,
दि.२८.१०.२०२०
७) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांचे पत्र क्रमांक २०२०/मशाका/नैआ/कावि,
दि.१.११.२०२० व क्र.२०२०/महसूल/नैआ/सीआर-११, दि.२७.१०.२०२०
८) विभागीय आयुक्त, अमरावती यांचे पत्र क्र. उपआ/नैआ/पुनर्व/कलि/कावी-३३९/२०२०,
दि.२६.१०.२०२०
९) शासन निर्णय, समक्रमांक, दिनांक ०९ नोव्हेंबर, २०२०
१०) भारत निवडणूक आयोग, नवी दिल्ली यांचे क्र.४३७/LET/ECI//FUNC/MT-LC-
&T/२०२०, दि.०९.११.२०२० रोजीचे पत्र

प्रस्तावना:

राज्यात जून ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत विविध जिल्हयात अतिवृष्टी व पुरामुळे नुकसान झाल्याचे निर्दशनास आले आहे. या नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित झालेल्या नागरिकांना मदत करण्यासंदर्भात मा.मुख्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक २३.१०.२०२० रोजी झालेल्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयास दिनांक २९.१०.२०२० रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. यासंदर्भात संदर्भाधीन क्रमांक ९ येथील शासन निर्णयान्वये धोरणात्मक आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. बाधित झालेल्या नागरिकांना मदत देण्यासाठी आवश्यक निधीची मागणी करणारे प्रस्ताव संदर्भाधीन क्रमांक ३ ते ८ येथील पत्रान्वये शासनास प्राप्त झाले आहेत. राज्य कार्यकारी समितीच्या दि.३.११.२०२० रोजी झालेल्या बैठकीत निधी वितरणास प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

राज्यात जून ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत विविध जिल्ह्यात अतिवृष्टी व पुरामुळे बाधित झालेल्या नागरिकांना मदत देण्याबाबत संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये विहित केलेल्या बाबींसाठी संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या दराने संदर्भाधीन क्रमांक ३ ते ८ येथील पत्रान्वये प्राप्त झालेल्या प्रस्तावानुसार मदत प्रदान करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या आपत्तीमध्ये शेतीपिकांच्या व बहुवार्षिक पिकांच्या झालेल्या नुकसानीसाठी खालील दराने मदत देण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

शेतीपिकांच्या नुकसानीसाठी मदत

बाब	दयावयाची मदत	मदतीची रक्कम
शेतीपिकांच्या व बहुवार्षिक पिकांच्या नुकसानीसाठी मदत	जून ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत राज्यात अतिवृष्टी व पुरामुळे शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे किमान ३३ % नुकसान झाले आहे अशा बाधित शेतकऱ्यांना शेतीपिकांच्या (जिरायत व आश्रयित सिंचना खालील पिके) नुकसानीसाठी रु १०,०००/- प्रति हेक्टर व बहुवार्षिक पिकांच्या नुकसानीसाठी रु २५०००/- प्रति हेक्टर या दराने २ हेक्टरच्या मर्यादेत मदत देण्यात यावी.	शासन निर्णय, दि १३.५.२०१५ नुसार दयावयाच्या मदतीसाठी राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी (SDRF) मधून खर्च करण्यात यावा व वाढीव दरानुसार होणारा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा.

३. उपरोक्तप्रमाणे बाधित नागरिकांना मदतीचे वाटप करण्यासाठी राज्य कार्यकारी समितीने दिनांक ३.११.२०२० रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या विवरणपत्र-अ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पहिल्या हप्त्यापोटी एकूण रु २२९७०६.३७ लक्ष (रुपये दोन हजार दोनशे सत्त्याण्व कोटी सहा लक्ष सदोतीस हजार फक्त) इतकी रक्कम मागणी क्रमांक सी-६, प्रधान लेखाशीर्ष २२४५- नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणार्थ सहाय्य अंतर्गत विविध लेखाशीर्षांतर्गत, ३१ सहाय्यक अनुदाने या उद्दिष्टाखाली पुनर्विनियोजनेद्वारे प्राप्त केलेल्या तरतूदीमधून वितरीत करण्यात येत आहे. या प्रयोजनासाठी होणारा खर्च त्या त्या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. सदर निधी बीम्स प्रणालीवर म-११ कार्यासन यांनी तात्काळ वितरीत करावा.

४. उपरोक्त निधीचे बाधितांना वाटप करताना संदर्भाधीन क्रमांक १, २ व ९ येथील शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २६९/व्यय-९/२०२०, दिनांक ०६.११.२०२० अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सध्या महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या निवडणूकांची आदर्श आचार संहिता ज्या विभागात लागू आहे त्या विभागात मदतीचे वाटप करताना आदर्श आचार संहितेचा भंग होणार नाही याची दक्षता घेण्याबाबत भारत निवडणूक आयोग, नवी दिल्ली यांनी त्यांच्या क्र.४३७/LET/ECI//FUNC/MT-LC-&T/२०२०, दि.०९.११.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे. त्याचप्रमाणे सदर पत्रान्वये भारतीय निवडणूक आयोगाचे क्र.४६४/INST/२००७-PLN-I,

दिनांक ०७.०१.२००७ मधील अटीचे काटेकार पालन करण्याबाबत सूचना दिल्या आहेत. तसेच सदरची मदत वाटप करण्याबाबत भारत निवडणूक आयोगाने ना हरकत कळविली आहे.

७. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२०११०९१५१४५९७९१९ असा आहे. हे आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(किशोर राजे निंबाळकर)

सचिव (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन)

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्ष नेता (विधानसभा/विधान परिषद), विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
३. महाराष्ट्र विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,
४. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई,
५. अपर मुख्य सचिव (महसुल), महसुल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव /सचिव, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. सर्व विभागीय आयुक्त,
९. आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. सर्व जिल्हाधिकारी,
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१२. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१३. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
१४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१५. मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१६. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१७. वित्तीय सल्लागार व सहसचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. कार्यासन अधिकारी (म-११), मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
१९. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-९/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
२०. निवड नस्ती (कार्यासन/ म-३).

शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक- सीएलएस २०१९/प्र.क्र. २१९/म-३ ,

दिनांक ०९ नोव्हेंबर २०२० चे विवरणपत्र-अ

(रु. लाखात)

अ.क्र.	जिल्हा	मनुष्य हानी, जखमी तसेच नैसर्गिक आपत्तीमध्ये घरे पुर्णतः क्षतीग्रस्त झाली असल्यास कपडे तसेच घरगुती भांडी / वस्तुकरिता अर्थ सहाय्य (२२४५०१५५)	मृत जनावरांसाठी मदत (२२४५०३१५)	पुर्णतः नष्ट/ अंशतः पडझड झालेली कच्ची/ पक्की घरे, नष्ट झालेल्या झोपड्या व गोठ्यांसाठी अनुदान (२२४५०२७१)	शेतजमिनीच्या नुकसानीसाठी अर्थसहाय्य (२२४५०२९१)	मत्स व्यावसायिकां साठी मदत (२२४५०३२४)	शेतीपिके व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसानीसाठी मदत		या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असलेली एकूण रक्कम
							SDRF च्या दराने (रु ६८००/- प्रति हेक्टर व बहुवार्षिक पिकांसाठी रु १८०००/- प्रति हेक्टर) मदत देण्यासाठी अनुदान (२२४५२४५२)	वाढीव दराने (शेतीपिकांसाठी रु ३२००/- व बहुवार्षिक पिकांसाठी रु ७०००/- प्रति हेक्टर) मदत देण्यासाठी अनुदान (२२४५२३०९)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	नागपूर	२४.००	४.६२	१८.७३	०.००	०.००	१२.५७	५.२६	६५.१८
२	वर्धा	३०.४९	३.७८	०.००	०.००	०.००	१६.३४	७.६९	५८.३०
३	भंडारा	१३.८०	५.७०	११६.१८	०.००	९६.९८	५६४.१५	२६५.४८	१०६२.२९
४	गोंदिया	३२.०९	३.८९	१५३.९४	०.००	१२.७९	४५.८४	२१.५७	२७०.१२
५	चंद्रपूर	०.००	०.००	०.२१	०.००	०.००	४२.६३	२०.०६	६२.९०
६	गडचिरोली	३४.५६	२५.२९	२४.८३	०.००	०.००	१२८.७४	५७.१०	२७०.५२
एकूण नागपूर विभाग		१३४.९४	४३.२८	३१३.८९	०.००	१०९.७७	८१०.२७	३७७.१६	१७८९.३१
७	अमरावती	८.००	१.०५	१.३२	५५०.५६	०.४२	११५३४.१३	५३१९.०४	१७४१४.५२
८	अकोला	४.८६	१.५०	९.३०	९९.९९	०.००	१७५३.५८	८२५.१६	२६९४.३९
९	यवतमाळ	८.००	८.३७	०.००	५०.९६	०.००	११८२.८४	५५६.११	१८०६.२८
१०	बुलडाणा	१५.४५	९.०९	३४.०८	०.००	०.००	३२१७.१०	१५१३.५६	४७८९.२८
११	वाशिम	१२.००	१.९३	०.००	१८.३८	०.००	२१६.४१	१०१.७९	३५०.५१
एकूण अमरावती विभाग		४८.३१	२१.९४	४४.७०	७१९.८९	०.४२	१७९०४.०६	८३१५.६६	२७०५४.९८
१२	औरंगाबाद	५९.७७	२३.२२	१३.६५	१९.०४	०.००	९७११.६५	४४८०.६५	१४३०७.९८
१३	जालना	५५.६१	३३.०४	६.९०	९५१.६८	०.००	१७८७२.६८	८२४१.०५	२७१६०.९६
१४	परभणी	१३.६४	११.९०	४.९२	०.००	०.००	६१३५.५९	२८८५.२९	९०५१.३४
१५	हिंगोली	१७.८४	९.८०	१.३२	०.००	०.००	७८१९.६६	३६७८.४६	११५२७.०९
१६	नांदेड	४७.२७	३७.९९	८६.१०	२४.७५	०.००	१९२१६.५८	९०४०.०९	२८४५२.७८

१७	बीड	३२.४७	२३.४५	७.१८	०.००	०.००	१०४३०.१२	४९०७.५७	१५४००.७९
१८	लातूर	२७.२४	१४.६०	१७.१०	३७५.७०	०.००	८५११.२४	४००४.२१	१२९५०.०९
१९	उस्मानाबाद	१००.५९	३८.५६	१४६.४५	११८६.८८	०.००	९१०४.६६	४२६१.०७	१४८३८.२१
एकूण औरंगाबाद विभाग		३५४.४३	१९२.५६	२८३.६२	२५५८.०५	०.००	८८८०२.१८	४१४९८.३९	१३३६८९.२३
२०	नाशिक	१२.००	२८.५०	१२.४४	०.०७	०.००	७५९२.३७	३५१४.५९	१११५९.९७
२१	धुळे	८.००	९.९२	२४.८४	०.००	०.००	७१६.६०	३३२.६६	१०९२.०२
२२	नंदुरबार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६४९.७२	३०५.५१	९५५.२३
२३	जळगांव	२८.००	८.३७	१०.०६	२८.६३	०.००	१२८१.९८	५९८.१२	१९५५.१६
२४	अहमदनगर	११.८०	१७.६४	१२६.८७	२०.३७	०.००	५०००.३८	२३४९.७५	७५२६.८१
एकूण नाशिक विभाग		५९.८०	६४.४३	१७४.२१	४९.०७	०.००	१५२४१.०५	७१००.६३	२२६८९.१९
२५	पुणे	४३२.१५	६६.०८	१०८.१५	२१३.३१	०.००	२९३६.४९	१३३५.०३	५०९१.२१
२६	सातारा	०.०००	५.७८	६८.१३	१.५३	०.००	८६०.९८	३८०.०७	१३१६.४९
२७	सांगली	६६.४३	५.३४	१४५.५२	३३.३२	०.००	१६४५.५३	७१४.५४	२६१०.६८
२८	सोलापूर	१३४४.२३	३०३.५३	७०५.१२	२०५६.५१	०.००	१७४०२.०७	७६६९.७६	२९४८१.२२
२९	कोल्हापूर	०.०००	०.०००	१०.४३	२.८३	०.००	३०४.६२	१६.९२	३३४.८०
एकूण पुणे विभाग		१८४२.८१	३८०.७३	१०३७.३५	२३०७.५०	०.००	२३१४९.६९	१०११६.३२	३८८३४.४०
३०	मुंबई शहर	४.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४.००
३१	मुंबई उपनगरे	१२.७०	०.००	०.३३	०.००	०.००	०.००	०.००	१३.०३
३२	ठाणे	३७.०८	१.४०	५७.७४	०.००	०.००	१२९५.१६	६०९.४९	२०००.८७
३३	पालघर	७८.१६	३.२९	८७.७२	०.००	०.००	५१३.०१	२४१.४२	९२३.६
३४	रायगड	४१.१३	१०.१३	२६५.१०	३.०८	०.००	९७६.०५	४५९.३२	१७५४.८१
३५	रत्नागिरी	१२.०४	५.६६	१२१.२७	०.००	०.००	४८२.३९	२२६.६३	८४७.९९
३६	सिंधुदूर्ग	३२.००	१.६६	३४.६४	०.००	१.३४	२४.४०	१०.९२	१०४.९६
एकूण कोकण विभाग		२१७.११	२२.१४	५६६.८०	३.०८	१.३४	३२९१.०१	१५४७.७८	५६४९.२६
एकूण राज्य		२६५७.४०	७२५.०८	२४२०.५७	५६३७.५९	१११.५३	१४९१९८.२६	६८९५५.९४	२२९७०६.३७

(एकूण अक्षरी रूपये दोन हजार दोनशे सत्त्याणव कोटी सहा लक्ष सदोतीस हजार फक्त)